

بررسی موانع و چالش‌های توسعه شنا در ایران

سید محمد حسین رضوی^۱، منصور فیروزی^{۲*}، فرزام فرزاد^۳

تاریخ تصویب: ۹۱/۲/۲۳

تاریخ دریافت: ۹۰/۹/۲۱

چکیده

رشته شنا با برخورداری از ۱۰۸ مدال المپیک در شاخه‌های مختلف، از ورزش‌های پُرمدال محسوب شده و نقش تعیین‌کننده‌ای در جایگاه هر کشور در جدول رویدادهای بین‌المللی داشته و فرد و کشور متبوعش را از مزایای آن بهره‌مند می‌سازد. از سوی دیگر، عدم کسب هرگونه مدال از سوی کشورمان در رویدادهای بزرگ شنا، گویای جایگاه ناموفق کشور در این رشته است؛ لذا محققان بر آن شدند تا به بررسی موانع و چالش‌های توسعه شنا در ایران بپردازند. روش مورد استفاده در این پژوهش، روش میدانی و پیمایشی است که محققان با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته با روایی تأیید شده و آلفای کرونباخ ۰/۸۹، به گردآوری اطلاعات پرداختند. نمونه آماری شامل ۱۵ نفر از ورزشکاران ملی پوش دانشگاهی شنا و نیز ۲۰ نفر از مربیان این رشته با گواهی مربیگری حداقل درجه ۲ و بیش از ۳ سال تجربه مداوم مربیگری است. از آمار توصیفی و استنباطی (آزمون t یک نمونه‌ای و فریدمن) در سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده گردید. نتایج نشان داده شد که در هر دو گروه، عدم وجود برنامه‌ریزی بلندمدت (با میانگین رتبه‌ای ۱۰/۳۰ برای مربیان و ۱۰/۸۳ برای ورزشکاران) و عدم حمایت رسانه‌ها (میانگین رتبه‌ای ۹/۷۵ برای مربیان و ۹/۹۰ برای ورزشکاران) به ترتیب مهم‌ترین موانع در توسعه شنا می‌باشند. با توجه به نقش هر یک از عوامل فوق در گسترش رشته شنا، رویکردی اساسی در ایجاد برنامه‌ریزی بلندمدت و تغییر جهت رسانه‌های گروهی در جهت حمایت از این رشته توصیه می‌گردد؛ چرا که بیشتر چالش‌های دیگر، معلول چالش‌های مذکور می‌باشد.

واژگان کلیدی: شنا، موانع، چالش‌ها، توسعه، ایران

E-mail: razavismh@yahoo.com

E-mail: mfirozi1@gmail.com

E-mail: FFarzamm@yahoo.com

۱. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران*

۳. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران

مقدمه

رشته شنا با توجه به مزایایی چون مفرح بودن آن (اسمعیلی، ۱۳۸۸)، وجود مدال‌های فراوان در بازی‌های المپیک (گرین و هولیهان ۲۰۰۵؛ کیادلیری ۱۳۸۱)، مورد توجه بودن در بسیاری از احادیث و روایات (نیکوبخت، ۱۳۸۰) و از همه مهم‌تر، نقشی که به مثابه ایمنی عمل کرده و آن احتمال تقابل افراد با مسیرهای آبی است که می‌تواند به نجات جان فرد به واسطه بهره‌مندی از این مهارت و یا غرق شدن وی به دلیل عدم برخورداری از آن منجر گردد، همواره مورد توجه بوده است (کیادلیری ۱۳۸۱)، به گونه‌ای که این رشته هم از بُعد تفریحی و همگانی و هم از بُعد قهرمانی از رشته‌های اصلی در برنامه‌ریزی‌های خرد و کلان بسیاری از نظام‌های ورزشی به شمار می‌رود. همچنین، شنا با مجموع ۱۰۸ مدال یکی از پرمدال‌ترین رشته‌های المپیک محسوب می‌شود. این رشته متشکل از رشته‌ها و شاخه‌های بسیاری در بخش زنان و مردان (مشتمل بر ۱۹ ماده مسافت) است. به سادگی می‌توان دریافت که رشته شنا با توجه به زیر رشته‌ها یا شاخه‌های مختلف، یکی از ورزش‌های تعیین‌کننده جایگاه هر کشور در بازی‌های المپیک و به تبع آن بهره‌مندی از مزایای آن مانند افزایش غرور ملی و وجهه بین‌المللی (سوتیرادو، شیلپوری، ۲۰۰۹)، رشد فرهنگ سخت‌کوشی و نیز مزایای اقتصادی و دیپلماتیک (گرین و هولیهان ۲۰۰۵) می‌باشد.

با توجه به تمامی مزایای فوق و نیز گسترش فزاینده رشته شنا در سطوح تفریحی، همگانی و قهرمانی، کشور ایران با ۱۴ بار حضور در بازی‌های المپیک تاکنون هیچ مدالی از رشته مذکور کسب نکرده است. در سایر رویدادهای معتبر مانند مسابقات قهرمانی جهان و بازی‌های آسیایی نیز وضع به همین منوال است (استام و لمپرکت، ۲۰۰۱). این امر خود می‌تواند دلیل واضحی بر وجود چالش و مشکل در این رشته باشد. چرا که طبق شاخص استام^۱ و لمپرکت^۲ (۲۰۰۱) تعداد مدال‌های هر کشور در المپیک براساس شاخص‌های عمده «میزان جمعیت» و «مدت عضویت در کمیته بین‌المللی المپیک» است (استام و لمپرکت، ۲۰۰۱) و کشور ایران در هر دو شاخص کشوری برجسته است (جمعیت ۷۴ میلیون نفری و سابقه ۶۴ ساله عضویت در کمیته بین‌المللی المپیک). همچنین، فدراسیون شنا نیز به عنوان اصلی‌ترین متولی رشد و توسعه شنا در کشور دارای سابقه‌ای ۶۵ ساله می‌باشد، که به نظر می‌رسد باید این سؤال مطرح گردد که دلیل عدم موفقیت ایران در این رشته چیست؟ عدم توفیق رشته شنا در کشور و وجود موانع و چالش‌های بسیار در آن به گونه‌ای محسوس و عینی است که میردار (۱۳۸۱) نشان داد، مقایسه نتایج رکورد شنای مردان ایران با رکوردهای گروه‌های سنی ۱۴-۱۳ و ۱۷-۱۵ سال مردان آسیا و جهان حاکی از تفاوتی معنی‌دار بین رکوردهای آنهاست. این نتایج نشان می‌دهد که در برخی موارد، رکورد مردان ایران حتی از نتایج نوجوانان ۱۲-۱۱ سال و نیز زنان آسیا به مراتب ضعیف‌تر است (شادمهر، ۱۳۸۱).

بخشی از این چالش به عدم استعدادیابی مناسب در این رشته باز می‌گردد، چنان‌که گائینی و همکاران (۱۳۸۴) و گائینی و همکاران (۱۳۸۵) در تحقیقات خود نشان دادند که سیستم استعدادیابی مناسبی چه از نظر آنتروپومتریک و جسمانی (گائینی و همکاران، ۱۳۸۴) و چه از نظر روانی (گائینی، ۱۳۸۵) در شنای ایران وجود ندارد و تقریباً هیچ یک از شناگران زبده کشور بر اساس شاخص‌های استعدادیابی به این رشته هدایت نشده‌اند. شهبازی مقدم و همکاران (۱۳۷۹) نیز در بررسی اهمیت ویژگی‌های آنتروپومتریک با برخی مهارت‌های مورد نیاز در شنا در بین نوجوانان نخبه استان تهران، دریافتند که شناگران نخبه نوجوان تهران از ویژگی‌های آنتروپومتري مناسب با رشته شنا برخوردار نبوده و به گونه‌ای متناسب با شاخص‌ها و

^۱. Stamm

^۲. Lamprecht

استانداردهای بین‌المللی، گزینش و هدایت نگردیده‌اند (شهبازی مقدم و همکاران، ۱۳۷۹). ضعف و سوء مدیریت نیز تا کنون عاملی پایدار در ورزش شنای ایران بوده است؛ به گونه‌ای که توکلی (۱۳۸۳) عدم آشنایی مسؤولین فدراسیون شنا با دانش روز مدیریت و به ویژه مدیریت ورزشی، عدم واقع‌نگری، عدم برنامه‌ریزی بلندمدت، عدم ایجاد تحولات بنیادین در ورزش شنای کشور و عدم به کارگیری مربیان مناسب و طراز اول را از موانع توسعه شنا در ایران می‌داند (توکلی، ۱۳۸۳).

به کارگیری اماکن و تجهیزات لازم و اساسی در هر رشته ورزشی جزئی لاینفک از نظام قهرمان پروری است؛ همچنان که سینگ^۱ (۲۰۰۸) نقش تجهیزات و تسهیلات را همراه با مدیریت و برنامه‌ریزی، در رأس هر سیستم توسعه ورزش قهرمانی جای می‌دهد، و کار در نبود آن را اتلاف سرمایه، اتلاف زمان و نومیدی ورزشکار از رقابت با رقیب می‌داند (سینگ، ۲۰۰۸). در همین عرصه، کارگر و همکاران (۱۳۸۳) در تحقیق خود اظهار داشتند که میزان استخرهای کشور تکافوی نیاز به شنای قهرمانی را نمی‌دهد و بیشتر استخرهای کشور تنها جنبه تفریحی داشته و به خوبی در نقاط مختلف توزیع نشده است. در این تحقیق آمده است که نزدیک به نیمی از استخرهای کشور روباز بوده که عملاً امکان استفاده از آنها در فصول سرد سال وجود ندارد (کارگر و همکاران، ۱۳۸۳). همچنین، فیروزی و فرزانه (۱۳۸۹) در بررسی موانع رشته سه‌گانه (تریاتلون) در ایران که ترکیبی از رشته‌های شنا، دوچرخه سواری و دو می‌باشد، کم توجهی رسانه‌ها، عدم هماهنگی در تهیه استخر برای قهرمانان، نامنظم بودن لیگ، کم توجهی رسانه‌ها و عدم شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران ورزشی را از مهم‌ترین موانع و مشکلات رشته سه‌گانه در ایران ذکر نموده‌اند (فیروزی و فرزانه، ۱۳۸۹).

سرانجام، با توجه نتایج محققان در برهه‌های زمانی مختلف، دلایل متفاوتی را برای توسعه نیافتگی برخی رشته‌های ورزشی در کشور ذکر کرده‌اند، اما در رشته شنا با وجود عدم موفقیت عینی و ملموس، عدم کسب هر گونه مدال در رویدادهای معتبر بین‌المللی و اختلاف محرز رکوردها با سطوح جهانی و حتی قاره‌ای، تا کنون تحقیقات اندکی پیرامون شناسایی دلایل عدم توسعه رشته شنا انجام گرفته است. بنابراین، با توجه به اهمیت همه جانبه رشته شنا چه از بُعد قهرمانی و چه از بُعد همگانی و همچنین کمبود منابع اطلاعاتی میدانی در زمینه موانع توسعه این رشته در کشور، محققین را بر آن داشت تا با بررسی و به کارگیری نظرات نخبگان این رشته، به شناسایی موانع و چالش‌های موجود توسعه شنا در ایران بپردازند تا شاید بتوانند راهکارهایی را فراروی متولیان اصلی و سیاستگذاران شنای کشور گذاشته و مسیری را برای برون رفت از این وضعیت و در نهایت رشد و توسعه این رشته در ایران فراهم نمایند.

روش‌شناسی تحقیق

این تحقیق از نوع توصیفی - پیمایشی است و به روش میدانی به گردآوری داده‌ها می‌پردازد. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه محقق ساخته با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت و شامل مؤلفه‌های عدم حمایت مالی، کمبود اماکن و تجهیزات، نبود انگیزه جهت ورود به این رشته، کمبود مخاطب، عدم حمایت رسانه‌ها، ضعف دانش مربیان، عدم برنامه‌ریزی بلندمدت، ضعف استعدادیابی، چالش‌های فرهنگی، تاریخی و جغرافیایی، کمبود بودجه اختصاصی، عدم آشنایی مسؤولان و متولیان کلان ورزش با ارزش هر مدال در رشته شنا و عدم وجود لیگ منظم و هدفمند می‌باشد. روایی محتوایی پرسشنامه از طریق نظرات اساتید مدیریت ورزشی و پایایی درونی آن به وسیله آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد. در این تحقیق، سعی بر آن

^۱. Singh

شده است از افراد واجد شرایط جهت پاسخگویی استفاده شود؛ لذا جامعه آماری تحقیق را دو دسته از نخبگان رشته شنا تشکیل می‌دهند. گروه اول شامل ۱۵ نفر از ورزشکاران ملی پوش رشته شنا می‌باشد که همزمان در یکی از دانشگاه‌های کشور به تحصیل نیز مشغول بوده‌اند (از جامعه آماری ۱۸ نفر)؛ گروه دوم نیز ۲۴ نفر از مربیان شنا با گواهی مربیگری حداقل درجه ۲، که به تأیید هیأت‌های شنا حداقل ۳ سال نیز در عرصه مربیگری به طور فعال مشغول به کار بوده‌اند (از جامعه آماری ۳۴ مربی) و در آن مدت با موانع و چالش‌ها به خوبی آشنا بوده‌اند، شامل می‌شود. روش مورد استفاده در نمونه‌گیری، روش نمونه‌گیری در دسترس و تحلیل داده‌های حاصل بر اساس میزان برگشت پرسشنامه‌های توزیع شده است. جهت توصیف متغیرهایی مانند جدول توزیع فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد از آمار توصیفی، تعیین گزینه‌ها به عنوان عوامل چالش‌برانگیز از آزمون t یک نمونه‌ای و به منظور رتبه‌بندی چالش‌ها از آزمون فریدمن، با برنامه نرم افزاری SPSS نسخه ۱۵ استفاده گردید. لازم به ذکر است که قبل از انجام آزمون t یک نمونه‌ای، نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کلموگروف اسمیرنوف در گروه‌های مختلف ورزشی مورد بررسی قرار گرفت، و فرض نرمالیتی که یکی از فرضیه‌های اساسی برای انجام این آزمون است، مورد تأیید واقع شد.

یافته‌های تحقیق

یافته‌های تحقیق در دو بخش توصیفی و استنباطی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش توصیفی، برخی از ویژگی‌های جمعیت شناختی ورزشکاران و مربیان نشان داده شده است (جداول ۱ و ۲).

جدول ۱. آمار توصیفی ویژگی‌های جمعیت شناختی مربیان

رشته تحصیلی		مدرک تحصیلی				سابقه مربیگری (سال)	سن			
							حداکثر سن	حداقل سن	انحراف معیار	میانگین سن (سال)
غیر تربیت بدنی	تربیت بدنی	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	۶۴	۳۰	۱۱/۴۵	۴۳/۱۵	
		%۱۰	%۵۰	%۳۰	%۱۰					

جدول ۲. آمار توصیفی ویژگی‌های جمعیت شناختی ورزشکاران

رشته تحصیلی		مقطع تحصیلی			میانگین سابقه حضور در تیم ملی	سن			
						حداکثر سن	حداقل سن	انحراف معیار	میانگین سن (سال)
غیر تربیت بدنی	تربیت بدنی	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	۵/۱۳	۳۰	۱۹	۳/۴۷	۲۳/۳۳
		%۲۰	%۸۰	-					

همچنان که جدول ۱ نشان می‌دهد، در بین مربیان میانگین سنی ۴۳/۱۵ سال می‌باشد که نسبت به سایر رشته‌های ورزشی میانگین سنی بالایی محسوب می‌شود. اما در بخش سابقه مربیگری، مربیان شنا با ۱۳/۵ سال، سابقه بالایی در این عرصه دارند. نتایج جدول ۲ نیز نشان می‌دهد که میانگین سنی ورزشکاران شنا ۲۳/۳۳ بوده که نسبت به بسیاری از رشته‌های ورزشی، سنی پایین محسوب می‌شود، و نشان از جوان بودن ورزشکاران این رشته در کشور است. اما نکته جالب توجه این است که بیشتر ملی پوشان شنای محصل در دانشگاه‌ها از رشته‌های غیر تربیت بدنی می‌باشند.

در بخش آمار استنباطی با استفاده از آزمون t یک نمونه‌ای، همان‌گونه که در جدول ۳ ملاحظه می‌گردد، عوامل نبود انگیزه، چالش‌های فرهنگی، تاریخی و جغرافیایی، ضعف دانش مربیان، عدم وجود لیگ منظم و هدفمند، ضعف استعدادیابی، عدم حمایت مالی، عدم آشنایی مسؤولان و متولیان کلان ورزش با ارزش هر مدال در رشته شنا، کمبود امکانات و تجهیزات، کمبود بودجه، نبود انگیزه جهت ورود به این رشته، عدم برنامه‌ریزی بلندمدت، کم توجهی رسانه‌ها به عنوان چالش‌های تاثیرگذار در توسعه ورزش شنا از سوی هم مربیان و هم ورزشکاران بیان گردید؛ به‌طوری که میانگین مشاهده شده از میانگین نظری ۳ به‌طور معنی‌داری بیشتر و دارای اختلاف بوده است.

جدول ۳. عوامل مطرح شده به عنوان چالش همراه با میانگین، انحراف معیار، درجه آزادی، مقیاس t و میزان معناداری آنها

کم توجهی رسانه‌ها	عدم برنامه ریزی بلندمدت	کمبود بودجه	کمبود امکانات و تجهیزات	عدم آشنایی مسؤولان با تعداد مدال‌های شنا رشته شنا	عدم حمایت مالی	ضعف استعدادیابی	عدم وجود لیگ منظم و هدفمند	ضعف دانش مربیان	چالش‌های فرهنگی، تاریخی و جغرافیایی	نبود انگیزه	کمبود مخاطب		
۴/۶۵	۴/۸۰	۴/۶۹	۴/۵۷	۴/۱۸	۴/۱۸	۴/۲۶	۳/۹۲	۳/۹۲	۳/۸۴	۳/۶۴	۱/۶۲	M	ورزشکاران
۰/۲۲	۰/۳۰	۰/۱۵	۰/۱۹	۰/۴۱	۰/۴۳	۰/۳۸	۰/۵۶	۰/۲۵	۰/۴۴	۰/۴۲	۰/۳۳	S.D	
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	d.f	
۲۹/۵۵	۲۲/۹۸	۴۴/۱۲	۳۲/۴۷	۱۱/۲۹	۱۰/۷۲	۱۲/۸۹	۶/۲۹	۱۴/۰۲	۷/۳۰۸	۵/۹۲	-۱۶/۲	t	
۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۱/۰۰	Sig.	
۴/۵۰	۴/۶۳	۴/۵۳	۴/۱۶	۴/۱۴	۴/۲۹	۴/۱۳	۳/۹۳	۳/۶۲	۴/۱۳	۳/۳۴	۲/۱۷	M	مربیان
۰/۲۱	۰/۳۰	۰/۲۵	۰/۲۳	۰/۳۴	۰/۳۳	۰/۴۲	۰/۵۰	۰/۳۸	۰/۴۰	۰/۳۹	۰/۵۸	S.D	
۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	d.f	
۳۱/۲۵	۲۴/۰۳	۲۷/۹۱	۲۲/۲۹	۱۵/۰۰	۱۷/۶۰	۱۲/۱۴	۸/۲۶	۷/۲۹	۱۲/۶۸	۲/۷۳	-۶/۴۵	t	
۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۱	۱/۰۰	Sig.	

همچنین، به منظور رتبه‌بندی چالش‌های مذکور، آزمون فریدمن را مورد استفاده قرار داده، که نتایج مطابق جدول ۴ برای مربیان و ورزشکاران بیان شده است.

جدول ۴. ترتیب اهمیت هر یک از چالش‌ها و مشکلات از دیدگاه مربیان و ورزشکاران

ورزشکاران			مربیان			متغیرها
Sig.	درجه آزادی	آماره کای دو	Sig.	درجه آزادی	آماره کای دو	
۰/۰۰۱	۱۱	۱۱۳/۴	۰/۰۰۱	۱۱	۱۳۹/۶	
رتبه	میانگین رتبه ای		رتبه	میانگین رتبه ای		
دوم	۹/۹۰		اول	۱۰/۳۰		عدم وجود برنامه‌ریزی بلندمدت
اول	۱۰/۸۳		دوم	۹/۷۵		عدم حمایت رسانه‌ها
دوم	۹/۹۰		سوم	۹/۷۲		کمبود بودجه
چهارم	۹/۰۰		هفتم	۶/۶۸		کمبود اماکن و تجهیزات
پنجم	۶/۹۰		چهارم	۷/۸۲		عدم حمایت مالی
ششم	۶/۴۷		پنجم	۶/۹۵		عدم آشنایی مسؤولین با ارزش و تعداد مدال در رشته شنا
هفتم	۶/۴۰		هشتم	۶/۴۵		ضعف استعدادیابی
هشتم	۴/۹۷		نهم	۶/۰۲		عدم وجود لیگ منظم و هدفمند
نهم	۴/۶۰		ششم	۶/۸۵		چالش‌های فرهنگی، تاریخی و جغرافیایی
دهم	۴/۴۳		دهم	۳/۸۰		ضعف دانش مربیان
یازدهم	۳/۶۰		یازدهم	۲/۶۵		عدم وجود انگیزه
دوازدهم	۱/۰۰		دوازدهم	۱/۰۰		کمبود مخاطب

در جدول ۴، رتبه‌های اول تا دوازدهم، بیانگر رتبه و میزان اهمیت چالش‌های مورد نظر از دیدگاه مربیان و ورزشکاران می‌باشد. در گروه مربیان اولویت اول، عدم وجود برنامه‌ریزی بلندمدت با میانگین رتبه‌ای ۱۰/۳۰ و در گروه ورزشکاران عدم حمایت رسانه‌ها با میانگین رتبه‌ای ۱۰/۸۳، به عنوان چالش برانگیزترین و عمده‌ترین موانع بر سر راه توسعه‌ی شنا، شناخته شده‌اند. در گروه مربیان عدم حمایت رسانه‌ای و کمبود بودجه و در گروه ورزشکاران عدم وجود برنامه‌ریزی بلندمدت و کمبود بودجه به عنوان اولویت‌های بعدی انتخاب شده‌اند. همچنین، در هر دو گروه کمبود مخاطب به عنوان کم اهمیت‌ترین چالش پیش روی توسعه ورزش شنا شناخته شده است.

نهایتاً با توجه به مقدار آماره کای دو، درجه آزادی و میزان معناداری، در هر دو گروه (مربیان و ورزشکاران) دارای اختلافی معنادار در مورد اهمیت موانع و چالش‌ها بوده‌اند. به عبارت دیگر، بین اولویت‌بندی چالش‌های ورزش شنا از سوی مربیان با اولویت بندی چالش‌ها از دیدگاه ورزشکاران تفاوت وجود دارد که این تفاوت از لحاظ آماری معنی دار می‌باشد؛ به طوری که عدم وجود برنامه‌ریزی بلندمدت، عدم حمایت رسانه‌ها و کمبود بودجه از دیدگاه مربیان به عنوان اولویت اول تا سوم و از دیدگاه ورزشکاران عدم حمایت رسانه‌ها، عدم وجود برنامه ریزی بلندمدت و کمبود بودجه به عنوان اولویت اول تا سوم انتخاب گردید.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که از عامل عدم برنامه‌ریزی بلند مدت، مهم‌ترین چالش و مشکل رشته‌شنای کشور از دیدگاه مربیان و ورزشکاران نخبه کشور محسوب می‌گردد. با توجه به نقش آشکار مدیریت و برنامه‌ریزی بلندمدت و استراتژیک در توسعه و پیشرفت هر جامعه، بسیاری از محققان این امر را مورد توجه قرار داده‌اند. حاجی‌احمدی (۱۳۸۰) رشد موزون و متناسب هر سیستم و فرایند را مستلزم داشتن تفکر بلندمدت و استراتژیک و چشم انداز و مأموریت مناسب می‌داند که بی‌توجهی به این امر پیامدهای ناگوار به دنبال خواهد داشت که یکی از مهم‌ترین آنها عدم شکوفایی استعدادها بالقوه عمل انسانی، به عنوان مهم‌ترین نیروی محرکه رشد و توسعه کشور است (حاجی‌احمدی، ۱۳۸۰).

فرکینز^۱ و شیلبری^۲ (۲۰۱۰) نیز بیان می‌کنند که برنامه بلندمدت پاسخی است به سؤالاتی مانند غایت‌های جستجوی ما کدامند؟ سرانجام به چه خواهیم رسید؟ و چگونه اهداف آینده ما تحقق خواهد یافت و یا به شکست خواهد انجامید؟ آنها نقش برنامه‌ریزی راهبردی و بلندمدت در سازمان‌های ورزشی ملی و منطقه‌ای را پل موفقیت به اهداف می‌دانند و بر آن عقیده‌اند که با نداشتن برنامه بلند مدت و چشم انداز اهداف، سازمان‌های ورزشی نباید متوقع هیچ موفقیتی چه در سطح ملی و چه محلی و منطقه‌ای باشند، چرا که آنها مانند گم شده‌ای هستند که هیچ نقشه‌ای در دست ندارد. یافته‌های این تحقیق در مورد ضعف برنامه‌ریزی بلند مدت در شنا، با یافته‌های توکلی (۱۳۸۵) همخوانی داشته و در یک راستا قرار دارد چرا که وی نیز ضعف برنامه‌ریزی بلند مدت را از چالش‌ها و موانع رشته شنا ذکر کرده است.

عامل عدم حمایت رسانه نیز دلیلی عمده و اصلی بر عدم موفقیت رشته شنا شناخته شد. با توجه به این امر که در دنیای امروز رسانه‌ها تأثیری شگرف بر تغییر نگرش افراد یک جامعه دارند، برنامه‌های ارائه شده از سوی آنها، نگرش بیشتر افراد را به جهت دلخواه سوق خواهد داد (روو، ۲۰۱۰). قاسمی و همکاران (۱۳۸۶) در تحقیق خود ضمن تأیید نقش تلویزیون در توسعه برخی مؤلفه‌های ورزشی به ویژه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، بیان می‌دارند که یکی از مهم‌ترین دلایل فقدان توسعه لازم در بسیاری از مؤلفه‌های ورزشی، بی‌توجهی رسانه‌ها از جمله تلویزیون است. آنها همچنین اظهار می‌دارند که برنامه‌های تلویزیونی کشور، با وضعیت مطلوب توجه به ورزش، فاصله بسیاری زیادی دارد و با توجه بیش از اندازه به فوتبال، نسبت به سایر رشته‌های ورزشی دچار غفلت شده است. بارفروش (۱۳۸۷) در تحلیل محتوای نشریات ورزشی، دریافت که بیش از ۹۵ درصد موضوع تیتراژهای اول و دوم روزنامه‌ها مربوط به رشته فوتبال بوده است، که از لحاظ فراوانی اخبار، تنها ۱۰/۷ درصد مربوط به رشته‌های ورزشی غیر فوتبال بوده است. بارفروش همچنین بیان می‌دارد که سهم رشته‌هایی چون رشته‌های پایه و نیز دو و میدانی، قایقرانی و شنا آنقدر در رسانه‌ها اندک است که می‌توان از آنها چشم‌پوشی کرد (کمیته ملی المپیک، ۲۰۰۹). با بررسی اخبار خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۰، سهم ورزش شنا تنها ۱/۲۷ درصد بوده است، و از این حیث در جایگاه بیست و هفتم توجه قرار گرفته است. همچنین، در بررسی انجام شده در مورد سهم رشته‌های مختلف ورزشی در سه نشریه پرتیراژ خبر ورزشی (پرتیراژترین روزنامه ورزشی کشور)، ابرار ورزشی و کیهان ورزشی مشخص شد که رشته شنا ۱/۷۴ درصد از سهم مطالب مورد نظر را به خود اختصاص داده است که این آمار با توجه به مدال‌آوری این رشته، درصدی بسیار پایین محسوب می‌شود (سند راهبردی ورزش کشور، ۱۳۸۱).

¹. Ferkins

². Shilbury

به طور کلی، نتایج این بخش نیز با یافته‌های فیروزی و فرزانه (۱۳۸۹)، قاسمی و همکاران (۱۳۸۶)، طرح اجمالی سند راهبرد توسعه نظام جامع تربیت بدنی و ورزش (۱۳۸۱) و داوودی (۱۳۷۹) همخوانی دارد.

با توجه به نقش قاطع رسانه در شکل‌دهی به افکار و اندیشه‌ها، لذا رسانه ملی می‌تواند با تحت پوشش قرار دادن بیشتر رشته‌ها، پخش رویدادهای معتبر این رشته و نیز معرفی استخرهایی با خدمات آسان‌تر و راحت‌تر دیدگاه بسیاری از افراد جامعه، به ویژه آنهایی را که تنها رسانه‌های ارتباطی آنها رادیو و تلویزیون است، به سمت علاقه و گرایش به این رشته سوق دهد.

عامل سوم، کمبود بودجه در رشته شنا است. بر همگان روشن است که بودجه نقشی اساسی و کلید توسعه موفقیت آمیز طرح‌های پژوهشی، عمرانی و غیره دارد. با توجه به نقش بودجه و منابع مالی در بهره‌وری و به ثمر رسیدن هر برنامه، فرح بخش و فرزین‌وش (۱۳۸۸) کسر بودجه را کابوسی می‌دانند که دولت‌ها از گذشته و به ویژه از دهه ۱۹۸۰ به بعد، همواره آن را مانعی بر سر راه تحقق برنامه‌های خود می‌دانستند و سعی در فائق آمدن بر آن داشته‌اند و خضری (۱۳۸۸) در تحقیق خود ضمن برشمردن نقش بودجه و مدیریت در توسعه هر کشور، بودجه ایران را به دلایلی چون رانت‌جویی، ناکارآمدی دانند به گونه‌ای که کشور علیرغم وجود سبدهای بودجه‌ای فراوان، همواره با سایه کسری بودجه و نیز عدم تحقق خواسته‌های بودجه‌ای روبروست. صانعی (۱۳۸۰) در تحقیق خود دریافت که هیچ عدالتی در توزیع و توزین بودجه ورزش کشور رعایت نمی‌شود. بسیاری از رشته‌ها از جمله شنا با دریافت بودجه‌ای اندک نمی‌توانند نیازها و خواسته‌های خود را اجرا کنند و از سوی دیگر مبالغ هنگفتی از منابع کشور صرف توجه به فوتبال و دستمزدهای کلان به ورزشکاران و دست‌اندرکاران آن می‌شود، در حالی که هیچ گونه توجیه منطقی برای این امر یافت نشده و نمی‌شود. وی همچنین فقدان اتحادیه‌های باشگاهی و کمیته‌های ویژه حقوقی را عاملی برای این ناعدالتی در سطح ورزش قهرمانی کشور می‌داند. ارقام بودجه اختصاص یافته به فدراسیون شنا در سال ۱۳۹۰ نیز این امر را تصدیق می‌کند؛ چرا که بودجه فدراسیون شنا کمتر از ۱ میلیارد تومان بوده است، در حالی که بودجه اختصاصی به برخی فدراسیون‌ها رقمی بسیار بالاتر را نشان می‌دهد. همچنین، یافته‌های این تحقیق در مورد کمبود بودجه با یافته‌های توکلی (۱۳۸۵) همخوانی دارد.

عدم حمایت مالی، چالش و مانعی دیگر در توسعه شنا ایران محسوب می‌شود. در واقع، حمایت مالی انگیزه شرکت در بسیاری از فعالیت‌های ورزشی است و چنانچه این حمایت قطع شود، انگیزه نیز از آن تبعیت خواهد کرد. وو کیم^۱ (۲۰۱۰) حمایت مال و اسپانسر را از عمده‌ترین دلایل توسعه ورزش در ایالات متحده می‌داند که ورزش حرفه‌ای ایالات متحده بر محور آن می‌چرخد. در مورد عدم حمایت مالی، این بخش با آمار و ارقام فدراسیون شنا، شیرجه و واترپولی کشور (۱۳۸۹) به خوبی تطابق و همخوانی دارد.

در بحث کمبود اماکن و تجهیزات، با توجه به مدال‌آوری رشته شنا و برخورداری از ماده‌ها یا شاخه‌های مختلف، امکاناتی مناسب در اختیار آن قرار ندارد. کارگر و همکاران (۱۳۸۳) ضمن برشمردن نقش اماکن ورزشی در قهرمان‌پروری، بر این عقیده‌اند که اماکن ورزشی کشور دارای جایگاهی مناسب و شایسته نیست؛ این امر به ویژه در مورد استخرهای شنا صادق است. همچنین، فراهانی و عبدوی‌بافتانی (۱۳۸۳) در تحقیق خود بیان می‌کنند که امکانات و تجهیزات پایگاه‌های قهرمانی اصلی‌ترین و اولین گام در قهرمان‌پروری می‌باشند، که برنامه‌ریزی مناسب در استفاده و بهره‌وری از آنها الزامی می‌نماید. در ادامه، فراهانی و عبدوی‌بافتانی دریافتند که امکانات و تجهیزات قهرمانی استاندارد در کشور به ویژه در مراکز استان‌ها بسیار

^۱. Woo Kim

اندک بوده، و از امکانات موجود نیز استفاده مناسبی به عمل نمی‌آید (فراهانی و همکاران، ۱۳۸۱). نتایج این بخش نیز با یافته‌های فراهانی و عبدوی‌بافتانی (۱۳۸۳)، آمار و ارقام فدراسیون شنا، شیرجه و واترپولی کشور و (۱۳۸۹) کارگر و همکاران (۱۳۸۳) همخوانی دارد.

ضعف استعدادیابی، عاملی دیگر در عدم توسعه رشته مدال آور شنا شناخته شده است. فرایند استعدادیابی نیازمند شناسایی و انتخاب افراد مستعدی است، که شرایط لازم جسمانی، مهارتی و رفتاری برای موفقیت در یک ورزش خاص را داشته باشند. این فرایند به طور اختصاصی و گسترده‌ای از دهه ۱۹۶۰ در شوروی سابق و کشورهای اروپای شرقی، کار خود را آغاز کرد و نتایج درخشانی را در المپیک ۱۹۷۲ و پس از آن به بار نشاند. سیرت^۱ و پانکوربو^۲ (۱۹۹۱) در تحقیق جامع خود ۷۸ شناگر زن با میانگین سنی $13/4 \pm 0/7$ را از ۸ کشور آلمان (۱۵ نفر)، روسیه (۱۴ نفر)، مجارستان (۱۲ نفر)، کوبا (۱۱ نفر)، رومانی (۸ نفر)، لهستان (۷ نفر)، بلغارستان (۶ نفر) و چکسلواکی (۵ نفر) در خلال شرکت در مسابقات بین‌المللی مورد مطالعه قرار دادند. نتایج همبستگی مثبت معنی‌داری را بین شنا و مشخصه‌های ریخت‌شناختی و استعدادیابی همچون قد، وزن بدون چربی و سطح بدن نشان داد. یافته‌های این تحقیق در ضعف استعدادیابی با یافته‌های میردار (۱۳۸۱)، گائینی و همکاران (۱۳۸۴)، گائینی و همکاران (۱۳۸۵) مطابقت و همخوانی دارد، که همگی فرایند استعدادیابی در رشته شنا را نسبت به سایر کشورها ضعیف توصیف کرده بودند.

در مورد یافته عدم وجود لیگ هدفمند و منظم بسیاری از پاسخ‌دهندگان بر این عقیده بودند که لیگ شنا از نظامی خاص و منسجم پیروی نکرده و غالباً به هدف خاصی منتج نمی‌گردد، که با مستندات فدراسیون شنا، شیرجه و واترپولی کشور (۱۳۸۹) مطابقت دارد. توجه به افزایش کارایی لیگ در رشته شنا شاید به طور مستقیم به پرورش قهرمانان منجر نگردد، ولی نقشی اساسی در توسعه و حفظ آمادگی رقابتی ورزشکاران دارد؛ لذا هدفمند بودن آن می‌تواند مکملی در توسعه قهرمان‌پروری باشد.

چالش‌های فرهنگی، تاریخی و جغرافیایی پژوهش حاضر، بیشتر به نهادینه نبودن رشته شنا در کشور، عدم اقدام مسئولین و متولیان اصلی ورزش کشور جهت برون رفت از وضعیت فعلی، انکای تاریخی به کسب مدال در چند رشته خاص و نیز خشک بودن بسیاری از مناطق کشور ایران و به عبارتی دیگر جبر جغرافیایی اشاره دارد. نهادینه ساختن عوامل مثبت اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و ورزشی در هر جامعه از بدیهیات توسعه آن نظام است، این نقش بر عهده عناصری مختلف چون مبلغان و رسانه‌هاست (روشندل، ۱۳۸۶). در کشور ایران، به دلایلی که در بحث عدم حمایت رسانه نیز ذکر شد، تا کنون اقدامی در جهت نهادینه ساختن این رشته انجام نشده است. روشندل اربطانی (۱۳۸۶) نهادینه ساختن ورزش در هر جامعه را ابتدایی‌ترین امر در جهت ترویج و گسترش ورزش و نظام سلامت در آن جامعه می‌داند. مستندات وزارت آموزش و پرورش (۱۳۹۰) و نیز یافته‌های نیک‌نژاد (۱۳۷۸) نشان می‌دهد که در مدارس کشور ورزش نهادینه نشده و بیشتر دانش‌آموزان ورزش را مترادف با فوتبال می‌دانند (۳۶). این یافته با نتایج نیک‌نژاد (۱۳۷۸) مطابق و در یک راستا می‌باشد.

در این تحقیق همچنین نشان داده شد که ضعف مربیان از دیگر موانع و مشکلات رشته شنا می‌باشد. پاسخ‌دهندگان (ورزشکاران و مربیان) بر این عقیده بودند که دانش مربیان داخلی در بسیاری از عرصه‌های قهرمان‌پروری، کمتر از مربیان خارجی است. این یافته‌ها با نتایج توکلی (۱۳۸۲) و مستندات فدراسیون شنا (۱۳۹۰) همخوانی دارد. با توجه به نقش انکار

۱. Siret

۲. Pancorbo

ناپذیر مربی در فرایند قهرمان‌پروری، فدراسیون شنا باید جذب مربیان طراز اول و نیز اعزام مربیان داخلی به کلاس‌های پیشرفته مربیگری را در دستور کار قرار دهد.

کمبود انگیزه نیز طبق یافته‌های محققین از دیگر موانع و چالش‌های موجود در شنای ایران محسوب می‌شود. این امر با عواملی چون منابع مالی و بودجه رابطه‌ای مستقیم (البته نه دوطرفه) دارد. انگیزه عامل درونی در انجام هر کار محسوب شده و نیروی محرکه هر فرد جهت انجام کار می‌باشد. این یافته‌ها با نتایج نیک نژاد (۱۳۷۸) و توکلی (۱۳۸۲) همخوانی دارد. با مشخص شدن این عامل به عنوان یک چالش و مشکل، باید عوامل انگیزشی مادی و شغلی برای ملی پوشان رشته‌های مذکور و نیز توجه به نظام و ساختار پس از بازنشستگی در ورزش در اولویت قرار گیرد.

آخرین مورد بررسی در این پژوهش عامل کمبود مخاطب بود که پاسخ‌دهندگان آن را به عنوان چالش رد کردند. با توجه به وجود جمعیت جوان کشور که ایران را دومین کشور از نظر جمعیت جوان ساخته است، وجود استعدادها و قومیت‌های مختلف در کشور (۳۶)، وجود مناطق آب و هوایی متعدد و استفاده از ظرفیت‌های آن و نیز زیبایی‌های ماهوی مسابقات شنا (سند راهبردی ورزش کشور، ۱۳۸۱)، عامل کمبود مخاطب را غیر قابل توجه می‌سازد.

نهایتاً، با مشخص شدن بسیاری از چالش‌ها و مشکلات در این پژوهش مسئولین کلان ورزش کشور، باید از متخصصین لازم در عرصه مدیریت و برنامه‌ریزی راهبردی و بلندمدت بهره‌مند شوند و یا این که افرادی با کارنامه مشخص و درخشان در عرصه برنامه‌ریزی بلندمدت در رأس این نهادها جای گیرند. همچنین، رسانه‌ها و به ویژه صدا و سیما باید جهت توجه بیشتر به رشته شنا ترغیب نمود، در این زمینه همکاری و تعامل لازم بین فدراسیون‌های مربوطه و صدا و سیما و نیز توجه منطقی ارزش رشته شنا در کسب مدال برای مسئولین ورزش صدا و سیما می‌تواند حمایت رسانه‌ها را در پی داشته باشد. انتشار روزنامه‌هایی با محتوای توجه و نهادینه ساختن شنا هم در سطح همگانی و هم در سطح قهرمانی و نیز مجلات تخصصی و با کیفیت و طراحی زیبا نیز در گسترش رشته شنا ضروری می‌نماید. سایر موارد شناخته شده به عنوان چالش و مشکل نیز به نوعی معلول برنامه‌ریزی بلند مدت، بودجه اختصاصی، توجه به امکانات و تجهیزات بیشتر در این رشته، مدیریت نیروی انسانی و حمایت رسانه‌هاست؛ چرا که با توجه به این چند عامل می‌توان سایر چالش‌ها همانند ضعف استعدادی، عدم حمایت مالی، بودجه اندک، کمبود اماکن و تجهیزات، ضعف مربیان و عوامل فرهنگی و تاریخی را به فرصت و در نهایت به نقطه قوت بدل ساخت.

منابع

۱. آمار آرشیو فدراسیون شنا (۱۳۸۹). شیرجه و واترپولوی جمهوری اسلامی ایران.
۲. آذربانی، احمد؛ کلانتری، رضا (۱۳۸۸). *اصول و مبانی تربیت بدنی*. چاپ چهارم، تهران، انتشارات آبیژ.
۳. اسمعیلی، محمد رضا (۱۳۸۸). *تاریخ تربیت بدنی و ورزش*، تهران، انتشارات سمت.
۴. بارفروش، احمد (۱۳۸۹). «تحلیل محتوای نشریات ورزشی»، سه ماهه چهارم ۱۳۸۸، دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌های معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
۵. توکلی، بهرام (۱۳۸۲). «نقدی بر برنامه‌های فدراسیون شنا»، مصاحبه با روزنامه همشهری، چهارشنبه ۲۲ مرداد ۱۳۸۲ - شماره ۳۱۳۵، ۷-۶.

۶. حاجی‌احمدی، امیر (۱۳۸۰). «الگوی پیشنهادی برنامه‌ریزی راهبردی در نظام آموزش‌های علمی و کاربردی». نشریه دانشور، دوماهنامه علمی - پژوهشی دانشگاه شاهد، سال نهم، شماره ۳۶، ۶۳-۴۵.
۷. حمیدی، مهرزاد (۱۳۸۲). «تبیین و تحلیل ارتباط ساختار سازمان تربیت بدنی با تعهد سازمانی و اثر بخشی سازمان تربیت بدنی از دیدگاه کارشناسان ارشد حوزه ستادی». طرح پژوهشی سازمان تربیت بدنی.
۸. خضری، محمد (۱۳۸۷). «اقتصاد سیاسی رانت‌جویی در بودجه‌ریزی دولتی ایران»، نشریه پژوهش‌های علوم سیاسی، سال سوم شماره ۴، پاییز، ۷۳-۴۰.
۹. داوودی، نادر (۱۳۷۹). «بهره‌مندی جوانان ایرانی از مطبوعات ورزشی». پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبائی.
۱۰. روشندل اربطانی، طاهر (۱۳۸۶). «تبیین جایگاه رسانه‌های همگانی در نهادینه کردن ورزش همگانی در کشور»، نشریه حرکت، پاییز ۱۳۸۶، شماره ۳۳، ۱۷۷-۱۶۵.
۱۱. شهبازی مقدم، مرتضی؛ مهدی زاده، رحیمه؛ رضوی امینیان، توران دخت (۱۳۷۹). «تجزیه و تحلیل بیومکانیکی رابطه بین اندازه‌های آنتروپومتری با سرعت و نیرو در شناگران نخبه نوجوان استان تهران در شنای کراال پشت»، نشریه المپیک، بهار و تابستان ۱۳۷۹؛ شماره ۸ (۱۵ پیاپی)، ۷۸-۶۳.
۱۲. صابونچی، رضا؛ هادوی، فریده؛ مظفری، سید امیراحمد (۱۳۸۸). «تبیین ساختار سازمانی سازمان تربیت بدنی کشور»، نشریه علوم حرکتی و ورزش، سال هفتم، جلد اول، شماره ۱۳، بهار، ۱۴۴-۱۳۷.
۱۳. صانعی، سعید (۱۳۸۰). «عدالت کور در ورزش قهرمانی از منظر حقوقی»، خلاصه مقالات دومین کنگره دانشگاهی آسیا. تهران، دانشگاه تربیت مدرس.
۱۴. طرح اجمالی سند راهبرد توسعه نظام جامع تربیت بدنی و ورزش (۱۳۸۱). سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران.
۱۵. فراهانی، ابوالفضل؛ عبدوی‌بافتانی، فاطمه (۱۳۸۳). «امکانات و تجهیزات پایگاه‌های ورزش قهرمانی و نقش آن در توسعه ورزش کشور»، مجله حرکت، شماره ۲۹؛ ۸۳-۶۹.
۱۶. فرحبخش، ندا؛ فرزین‌وش، اسدالله (۱۳۸۸). «اثر کسری بودجه بر کسری حساب جاری و رشد اقتصادی»، نشریه تحقیقات اقتصادی، پاییز ۱۳۸۸ شماره ۴۴ (۸۸)، ۱۹۲-۱۷۱.
۱۷. فیروزی، منصور؛ فرزنان، فرزنام (۱۳۸۹) «بررسی چالش‌ها و موانع ورزش سه‌گانه (تری اتلون) ایران»، مجموعه مقالات برگزیده نخستین همایش علمی ورزش سه‌گانه، انتشارات فدراسیون سه‌گانه، ۱۳۴.
۱۸. قاسمی، حمید؛ مظفری، امیراحمد؛ امیرتاش، علی محمد (۱۳۸۶). «توسعه‌ی ورزش از طریق تلویزیون در ایران». نشریه پژوهش در علوم ورزشی، شماره ۱۷، ۱۴۸-۱۳۱.
۱۹. کیا دلیری، مظاهر (۱۳۸۱). آموزش گام به گام شنا. چاپ اول، تهران، انتشارات گلستان کتاب، صص ۱۱-۶.
۲۰. کارگر، غلامعلی؛ گودرزی، محمود؛ اسدی، حسن؛ هنری، حبیب (۱۳۸۳). «تحلیل وضعیت اماکن ورزشی کشور و تعیین عوامل مؤثر بر بهره‌وری از دیدگاه خبرگان و ارائه مدل بهره‌وری». نشریه حرکت، شماره ۲۸، ۱۴۹-۱۲۷.
۲۱. گائینی، عباسعلی؛ اراضی، حمید؛ معماری، ساحل؛ لاری، فرهاد (۱۳۸۴). «ارتباط بین ویژگی‌های پیکرسنجی شناگران مرد زبده کشور با عملکرد سرعتی و استقامتی آنها». نشریه پژوهش در علوم ورزشی شماره ۳ (۷)، ۵۸-۴۵.

۲۲. گائینی، عباسعلی؛ اراضی، حمید؛ لاری، علی اصغر؛ خالدی، ندا (۱۳۸۵). «ارتباط شاخص‌های روانی استعدادیابی در رشته شنا با عملکرد سرعتی و استقامتی شناگران زبده کشور»، نشریه پژوهش‌های روان شناختی، تابستان ۱۳۸۵، شماره ۹ (۱۷ پیاپی)، ۴۵-۵۵.
۲۳. میردار، شادمهر (۱۳۸۱). «مطالعه طولی ویژگی‌های سنی و عملکردی شناگران تیم ملی ایران در مقایسه با شاخص‌های قاره‌ای و بین‌المللی»، نشریه پژوهش در علوم ورزشی، شماره اول، بهار ۱۳۸۱، ۸۰-۶۵.
۲۴. نیک‌نژاد، مهناز (۱۳۷۸). «جایگاه ورزش در طبقات مختلف اجتماعی. پایان نامه کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی»، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
۲۵. نیکویخت، محمد (۱۳۸۰). *تربیت بدنی در آیین فرهنگ و ادبیات ایران*. چاپ اول، تهران، مرکز انتشارات جهاد دانشگاهی شهید بهشتی به سفارش پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
26. Australian Swimming Incorporated (ASI). 1998. Annual Report 1987–1988, Canberra: ASI
27. Ferkins, Lesley and Shilbury, David. 2010. Developing Board Strategic Capability in Sport Organizations: The National-Regional Governing Relationship. Sport Management Review; Volume 13, August 2010, pp 235- 254
28. Green, Mick and Houlihan, Barrie 2005. Elite Sport Development: Policy Learning and Political Priorities. Routledge press, London and New York
29. International Olympic Committee 2009. Olympic Medal Winners
30. Paul, Singh 2008. Facilities, Equipment and Supplies: “Bringing Multi-Disciplinary Sports Facilities to the Rural Areas Will Unleash a Massive Pool of Potential Sports Stars”. M. A.
31. Rajagopalan. K. 1973. Early Indian Physical Education. In a history of sport and physical education, ed. Earle F. Zeigler. Champaign. III. Stipe Publishing Co., 45-55.
32. Rowe, D. 2010. Mass Media and Sports. International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences. Pp. 9346- 9353
33. Sotiriadou, Kalliopi; Shilbury, David. 2009. Australian Elite Athlete Development: An Organizational Perspective, Sport Management Review 12, 137–148.
34. Stamm, H. and Lamprecht, M. 2001. ‘Sydney 2000 - The best Games ever? World sport and relationships of structural dependency’, in Proceedings, 1st World Congress of Sociology of Sport (pp. 129–36), Seoul, Korea.
35. Siret, J. R.; Pancorbo A. E. 1991. The Anthropometry of Young Elite Female Swimmers in Relation to their Competitive Results. Med Sci Sports Exer. 1991, Vol, No 4.
36. Woo Kim, Jin. 2010. The Worth of Sport Event Sponsorship: An Event Study, Journal of Management and Marketing Research. Vol. 5, Pp. 1- 14

به این مقاله این گونه استناد کنید:

رضوی، سید محمدحسین، فیروزی، منصور و فرزنان، فرزنام (۱۳۹۱)، «بررسی موانع و چالش‌های توسعه شنا در ایران»، پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، ۲ (۴)، ۱۲-۱.